

Letno poročilo 2022

Forum za enakopraven razvoj, društvo

Predstavitev društva

OSEBNA IZKAZNICA

Ime: **Forum za enakopraven razvoj, društvo**

Skrajšano ime: **Društvo FER**

Naslov: **Ob dolenski železnici 12, 1000 Ljubljana**

Telefon: **+ 386 (0)41 210 235**

E-naslov: info@forumfer.org

Spletna stran: www.forumfer.org

Matična številka: **4037545000**

Davčna številka: **15577899**

Transakcijski račun: **SI56 0208 2025 9691 531**

Datum vpisa v register društev: **16. november 2011**

Ekipa FER v letu 2021:

Darja Sekula Krstič, predsednica in vodja projektov

Ana Kalin, oblikovalka politik in analitičarka

V društvu je sodelovalo 6 prostovoljcev, ki so skupaj opravili 770 ur prostovoljskega dela. Za kakovostno izvajanje aktivnosti in doseganje zastavljenih ciljev FER pomagajo tudi občasni zunanji sodelavci in partnerske organizacije.

FER je član naslednjih mrež:

- Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij – CNVOS
- Stičišče NVO osrednje Slovenije
- Slovenska mreža prostovoljskih organizacij
- Ženski lobi Slovenije
- Usmerjevalna skupina Odbora civilne družbe za Skupno strategijo Afrika – EU (JAES)
- Platforma NVO za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč - Sloga
- Mreža organizacij, ki delujejo na področju revščine in socialne izključenosti – EAPN Slovenija

VIZIJA, POSLANSTVO, VREDNOTE

VIZIJA

Enakopraven in pravičen svet, ki temelji na sodelovanju.

POSLANSTVO

Graditi vzdržne in enakopravne načine delovanja skupaj z angažiranimi posamezniki in organizacijami.

VREDNOTE

- Enakopravnost
- Pravičnost
- Trajnost
- Nesebičnost/solidarnost
- Pravica do razvoja
- Enakost spolov
- Enake možnosti za vse
- Presečnost
- Soodvisnost
- Skladnost

Vsebinske prioritete

Enakost spolov

Migracije

Mladi

Geografske prioritete

Zahodni Balkan

Podsaharska Afrika

DEJAVNOSTI

Ozaveščanje in usposabljanje

Spletne strani www.forumfer.org, www.facebook.com/forumfer

Spletna stran je bila sproti ažurirana in nadgrajena z vsebinami tekočih projektov oz. vsebinami vezanimi na prioriteta področja. Prispevki, ki so bili objavljeni na spletni strani, so bili deljeni tudi prek interakcije na drugih spletnih mestih, predvsem pa na Facebook strani društva. Pridobivali smo nove uporabnike, bralce, spremljali njihove potrebe in bralne navade ter promovirali strani.

Novice

V letu 2022 smo informirali in ozaveščali prek e-novic vse leto, predvsem pa v drugi polovici leta, ko smo izvajali projekt Iti ali ostati – podnebne migracije. Pri večini teh novicah ni šlo zgolj za informiranje, ampak smo bralcem nudili širši pogled ter jih spodbujali k razmišljanju in spreminjanju obstoječih vzorcev delovanja. Nadaljevali smo tudi z blog novicami, kjer smo vključili svoje mnenje na aktualno temo. Seznam naročnikov na dnevne e-novice vključuje širok spekter ljudi, ki prihajajo iz vrst nevladnih organizacij (razvojnih, okoljskih, s področja sociale, enakosti spolov itd.), izvajalskih ustanov, MZZ, MNZ, evropskih poslancev, novinarjev in akademikov.

Svetovanje in usposabljanje

V letu 2022 smo izvedli več usposabljanj, in sicer:

- usposabljanje za zaposlene v 3 partnerskih organizacijah v Ugandi na temo enakosti spolov in nasilja zaradi spola;
- usposabljanje za zaposlene v 2 partnerskih organizacijah v Albaniji na temo enakosti spolov ter delovanja in financiranja NVO;
- delavnice za mlade na temo podnebnih sprememb;
- delavnice za partnerske organizacije v projektu MULTISOURCE na temo vključevanja vidika spola v sonaravne rešitve za upravljanje z vodami.

Opravili smo številne svetovalne oz. mentorske ure: na področju pridobivanja sredstev in projektne managementa ter na vsebinskih področjih društva.

Zagovorništvo

FER je nadziral cilje in usmeritve na nacionalni in globalni ravni ter v sodelovanju s podobno mislečimi organizacijami oblikoval in posredoval predloge za bolj enakopravno, pravično in trajno delovanje mednarodne skupnosti. Aktivno je sodeloval pri sooblikovanju vsebin, vezanih na mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč v Sloveniji in na mednarodni ravni. Aktivno se je vključeval tudi v procese civilne družbe na področjih enakosti spolov in migracij v Sloveniji.

Sodelovali smo v naslednjih zagovorniških procesih:

- Odnosi EU – Afrika na nacionalni ravni
- Vključevanje civilne družbe v Skupno strategijo Afrike in EU
- Enakost spolov v Sloveniji in globalno
- Vključevanje vidika spola v trajnostno upravljanje z naravnimi viri in odpadki
- Krepitev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v Sloveniji
- Kontinuiteto financiranja NVO na področju enakosti spolov in mednarodnega razvojnega sodelovanja

Botrstvo

Pri šolanju podpiramo 9 otrok iz begunskih družin v Ugandi, ki so se po dolgotrajnem zaprtju zaradi Covid-19 ponovno odprle.

Projekti

V letu 2022 so bili sofinancirani naslednji projekti:

- Več hrane in enakosti, manj kriz
- Z vodo do dostojnega življenja
- Odpravljanje temeljnih vzrokov diskriminacije žensk v Albaniji
- Iti ali ostati – podnebne migracije
- MULTISOURCE

Projekt »Več hrane in enakosti, manj kriz«

V letu 2022 se je zaključil triletni projekt, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Cilj projekta v Ugandi je povečati odpornost na krize in varnost preskrbe s hrano in vodo vsaj 500 ranljivim družinam (3200 oseb) v Ndejje in Kampali.

Uporabniki so obdelovali obe pridelovalni zemljišči in si razdeljevali pridelke. Na kmetiji v Nakawuki živi 5 družin, v njegovi bližini pa še 8, ki so tudi aktivno vključene v delo. Pri delu se jim pridružujejo uporabniki, iz Ndejje, ki so vključeni v projekt. Izgrajeno je bilo suho eko stranišče (z ločenim prostorom za ženske), ki tudi pridelava kompost, ki se ga lahko nadalje uporabi na zemljišču.

Izgrajen je bil hlev, kupljeni sta bili 2 kravi, ki sta do konca leta tudi začeli proizvajati mleko za uporabnike, prednost so imele družine z majhnimi otroki, podhranjene osebe, kronični bolniki in osebe s HIV/AIDS. Na zemljišču sta bila zgrajena dva ribnika, kupljenih je bilo 2000 mladice. Ko bodo zrastle, bodo razdeljene med družine z otroki, ki so podhranjeni. Uporabniki so bili deležni tako usposabljanja o skrbi in vzreji krav, kot tudi o skrbi za ribe in o vzdrževanju ribnika.

Potekali so tudi številni ozaveščevalni dogodki (debate, varčevalna srečanja, športni dogodki, delavnice, dokumentarni film, predstave v šolah, čistilna akcija) na področju prehranske varnosti, kriz zaradi podnebnih sprememb, pitne vode, preprečevanja konfliktov, enakosti spolov in nasilja zaradi spola. Ankete, izvedene med uporabniki, so pokazale napredek glede položaja žensk v skupnosti, naj si bodi glede njihove prehranske varnosti razumevanje potrebe raznolike hrane glede na osebne in razvojne okoliščine, prav tako pa se je izboljšala porazdelitev del znotraj družin.

Projekt »Z vodo do dostojnega življenja«

V letu 2021 se je nadaljeval triletni projekt »Z vodo do dostojnega življenja«, zaključil se bo oktobra 2023.

S projektom bo zagotovljen dostop do pitne vode 400 gospodinjstvom oziroma 2600 osebam, 3 šolam in 700 otrokom ter 2 zdravstvenim centrom oz. 500 pacientom, povečana prehranska varnost 300 gospodinjstev, zagotovljena sanitarna ureditev za vključena gospodinjstva, šole in zdravstvene centre kot preventiva za Covid-19 in druge bolezni, vzpostavljeni pogoji za socialno podjetništvo v sklopu krožnega gospodarstva ter povečana socialna in ekonomska opolnomočenost prebivalstva v kontekstu trajnostnega upravljanja z vodami in trajnostnega razvoja.

V letu 2022 so bili zgrajeni trije vodnjaki s sončnimi kolektorji. Vsak vodnjak uporablja cca 40 družin. Voda je pitna. To pomeni, da ni potrebna ne uporaba filtrov, niti prekuhavanje, kar za uporabnike pomeni privarčevan denar in/ali čas. Eden izmed njih je bil t. i. produkcijski vodnjak, ki ima znatno večjo zmogljivost od navadnih.

Za zagotovitev večje prehranske varnosti 300 gospodinjstev, ki so vključeni v urbano kmetovanje, je bilo vzpostavljenih dodatnih 21 zbiralnikov za zajemanje padavinske in odtekajoče vode, ki omogočajo zalivanje v sušnem obdobju. Tako je voda na voljo skozi celo leto in ne le v deževni sezoni.

Predvidena je gradnja 10 skupnostnih eko stranišč. V letu 2022 so bila zgrajena štiri dodatna eko stranišča. Zgrajena so tako, da imajo dekleta in ženske na voljo ločene prostore z vodo, kar jim omogoča ustrezno higieno. Ob gradnji je potekalo tudi ozaveščanje o pomenu uporabe stranišč in vzdrževanju čistoče. Tekom projekta bo vzpostavljenih 20 vodnih zbiralnikov z namenom zagotavljanja vode za sanitarne namene. V letu 2022 je bilo vzpostavljenih 7.

Izvedena so bila usposabljanja za zaposlene in uporabnike o spolu in spolnih vlogah v povezavi s prehransko varnostjo, dostopom do vode in upravljanjem z vodo.

Tudi v letu 2022 se je nadaljeval prenos znanj s strani lokalne organizacije na zaposlene partnerske organizacije, ti pa so nadalje usposabljali končne uporabnike projekta glede urbanega kmetovanja in krožnega gospodarstva. Organizirane so bile tudi debate na temo upravljanja z vodo s poudarkom na vidiku spola ter dogodki na temo načrtovanja prehrane in varčevanja.

V letu 2022 se je tudi začelo raziskovati dobre prakse socialnega podjetništva v sklopu krožnega gospodarstva. Cilj raziskave je pospešiti nastajanje dostojnih in zelenih delovnih mest z naborem in navodili za vpeljavo dobrih praks.

Projekt »Odpravljanje temeljnih vzrokov diskriminacije žensk v Albaniji«

V letu 2022 se je zaključil triletni projekt, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS z naslovom Odpravljanje temeljnih vzrokov diskriminacije žensk v Albaniji. V sodelovanju z lokalnima

partnerskima organizacijama Balkan Center for Cooperation and Development (BCCD) in Observatory for Children's rights so se izvajale aktivnosti za izboljšanje razumevanje temeljnih vzrokov diskriminacije in krepitev pravic deklet in žensk v zasebni in javni sferi v Prrenjasu in Devollu. Vse aktivnosti v projektu naslavljajo temeljne vzroke diskriminacije žensk, tudi pri slabšem dostopu do informacij na področju upravljanja z odpadki in do varnih zelenih in javnih površin za deklice in ženske.

Lansko leto je bilo posvečeno raziskavi in priporočilom odločevalcem v Prrenjasu in Devollu glede boljšega dostopa do varnih, odprtih in dostopnih zelenih in javnih površin za ženske in deklice. Raziskava je pokazala, da sta kraja deloma varna pred zlorabami in nasiljem na javnih prostorih. V primerjavi z raziskavo za celotno Albanijo o SIGI iz leta 2019, ni prišlo do sprememb v varnosti v raziskavi, ki se je prvič osredotočila na Devoll in Prrenjas specifično. Partnerske organizacije so priporočila predale odločevalcem in z njimi izvedla tudi srečanja, kjer je bil sprejet dogovor o rednem periodičnem preverjanju napredka na tem področju.

V letu 2022 so se nadaljevale zagovorniške aktivnosti na nacionalni in lokalni ravni v Prrenjasu, Devollu, Korci in Pogradecu, tako s področja temeljnih razlogov diskriminacije žensk in neenakosti med spoloma v Prrenjasu, Devollu, Korci in Pogradecu, kot tudi o pomenu vključevanja vidika spola v upravljanje z odpadki. Na te teme se je nadaljevalo tudi ozaveščanje strokovne in širše javnosti.

Eden od rezultatov projekta je tudi, da deklice in dečki poznajo načelo enakosti spolov in pridobijo orodje za naslavljanje temeljnih vzrokov diskriminacije proti ženskam, zato smo zanje prevedli in priredili pripovedno igro s kartami Tako je! za razbijanje spolnih stereotipov in izvajanje delavnic, ki je bila v Sloveniji med mladimi zelo dobro sprejeta. Mladi so v letu 2022 izvedli 21 delavnic za mlade v Korci, Prrenjasu in Devolu, kjer so prenašali pridobljeno znanje z usposabljanja o enakosti spolov in diskriminaciji nad ženskami v prvem letu projekta. Ob zaključku projekta smo primerjali raven razumevanja temeljnih razlogov za diskriminacijo med mladimi vodji, ki je pokazal velik napredek. Tako se je v celoti spremenilo mnenje mladih glede delitve dela v družini, vsi mladi so tudi pokazali jasno nestrinjanje z nasiljem nad ženskami. Pogled na vlogo ženske v javni sferi se je prav tako spremenil, pri čemer so ob zaključku projekta mladi v bistveno večji meri trdili, da institucije niso kos neenakostim med spoloma, prav tako so vsi podpirali ženske kvote v politiki in enako plačilo za enako delo.

V letu 2022 so bile tudi izvedene delavnice za lokalne partnerje, namenjene njihovem boljšemu razumevanju vključevanja vidika enakosti spolov v njihovo delo. Prav tako je potekala izmenjava dobrih praks in izkušenj glede delovanja nevladnih organizacij v obeh državah ter njihovega financiranja in delovanja.

Projekt »Iti ali ostati – podnebne migracije«

Projekt je potekal med junijem in decembrom 2022. Izveden je bil v okviru projekta »#ClimateOfChange«, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za zunanje zadeve, izvaja pa Platforma SLOGA. Projekt je prispeval k dvigu ozaveščenosti mladih o okoljski pravičnosti, podnebnih spremembah in okoljskih migracijah. Teme so bile prepletene v igro s kartami, ki so jo sooblikovali mladi. Po razvoju igre so potekale delavnice v mladinskih centrih in šolah v različnih krajih Slovenije, v katere je bilo vključenih več kot 150 mladih, ki so tudi prejeli karte. Te so bile na voljo tudi na različnih dogodkih, zanimanje za njih pa so pokazali številni učitelji šol širom Slovenije.

Ves čas projekta je potekala tudi spletna ozaveščevalna kampanja preko kanalov FER in Nefiksa, ki je sodeloval pri projektu. Osredotočala se je na mlade in temu primerni so bili pristopi, ki so vključevali nagradne igre, križanke, sestavljanke, slike, vide in podobno. Mlade se je tudi spodbujalo k podpisu peticije Climate of Change, ki je bila vseevropska kampanja za boj proti globalnemu segrevanju.

Cilj kart je bil dosežen, in sicer se je med mladimi dvignila raven znanja o okoljski pravičnosti, podnebnih spremembah in migracijah kot posledica globalnega segrevanja. Prav tako se je povečalo njihovo zavedanje glede odgovornega vedenja in vzorcev, ki negativno vplivajo na okolje.

Projekt »MULTISOURCE«

Projekt MULTISOURCE oziroma »Modular Tools for Integrating natural Treatment Solutions in Urban Water Cycles« je 4-letni evropski projekt, ki se je pričel izvajati junija 2021. Financiran je v okviru programa Horizont 2020, usmerjen pa je v razvoj in spodbujanje sonaravnih rešitev za upravljanje z vodami v urbanih okoljih. V okviru projekta bodo razvita inovativna orodja, pristopi in poslovni modeli za čiščenje, shranjevanje in ponovno uporabo vode v urbanih okoljih, seveda na sonaraven način. V projekt je vključenih sedem pilotnih projektov, in sicer v Gironi, Oslu, Lyonu, Milanu, Leipzigu, na podeželju Belgije in v ZDA.

FER v projekt vstopa v vlogi strokovnjaka za enakost spolov. Naša naloga je vidik spola vključiti v vse faze projekta, kar pomeni, da smo bili vključeni že v njegovo načrtovanje. V letu 2022 se je nadaljevalo ozaveščanje partnerjev o vključevanju vidika enakosti spolov v njihovo delo, naj si bodi v pilotnih projektih ali pri razvoju orodij za vključevanje sonaravnih rešitve v čiščenje voda v urbanih okoljih. Poleg vidika spolov je bil poudarek posvečen presečnosti in s tem spodbujanjem ne le enakosti med spoli, temveč tudi družbene enakosti. V ta namen sta bili izvedeni dve delavnici.

V letu 2022 je bil pripravljen tudi pregled obstoječe literature o povezavah med upravljanjem z vodami, sonaravnimi rešitvami in enakostjo spolov. Pokazalo se je, da je literature na to temo izjemno malo in se osredotoča skoraj pretežno na države Globalnega Juga, pri čemer se predpostavlja, da je v t.i. razvitih državah že dosežena enakost spolov in zato ni potrebe po vključevanju tega vidika v sonaravne rešitve. Pregled je pokazal tudi nizko raven pristopov od spodaj, kar naj bi bil temelj sonaravnih rešitev, in prekomerno osredotočenost na sonaravne rešitve kot tehnično orodje za odpravljanje izzivov v odsotnosti skupnosti, ki se sooča s temi izzivi.

V letu 2022 je bil FER še vključen v oblikovanje smernic za vključevanje zainteresiranih deležnikov in končnih uporabnikov v pilotne projekte, pri čemer smo skrbeli za zagotavljanje in uresničevanja cilja enakosti žensk in moških, kot tudi drugih ranljivih skupin z manjšim deležem družbene moči. Oblikovane so bile prve smernice za vključevanje enakosti spolov in družbene enakosti v vse aktivnosti projekta, pričele so se priprave na dodatno raziskavo, ki bo izvedena v projektu in bo naslavljena vključevanje vidika spola v različne pobude urbanega kmetovanja v Kataloniji. Cilj dodatne raziskave je pokazati pomen vključevanja vidika spola ne le v državah Globalnega Juga, temveč tudi Globalnega Severa.

Ljubljana, 16. 3. 2023